

Remissvar SOU 2020:46 En gemensam angelägenhet

Synpunkter från Roks, Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige

Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige, Roks, är en feministisk organisation vars uppgift är att synliggöra och motverka mäns och killars våld mot kvinnor, tjejer och barn. Vårt mål är att bidra till en förbättring av kvinnors och tjejers livsvillkor. Roks arbetar för att synliggöra sambanden mellan kön, makt och våld samt öka kunskapen och kompetensen i dessa frågor såväl inom som utom organisationen. För Roks innefattar mäns våld mot kvinnor och tjejer utsatthet för fysisk och psykisk misshandel, pornografi, prostitution, sexuellt våld och trakasserier.

Roks ser att mäns våld kan drabba alla kvinnor och tjejer, men också att kvinnors och tjejers livsvillkor och livsrum kan variera beroende av etnicitet, social tillhörighet, ålder, sexualitet, funktionshinder och missbruk. Därför är det nödvändigt att belysa både de erfarenheter som skiljer och de som förenar kvinnor och tjejer. Roks uppmärksammar att mäns våld mot kvinnor och tjejer även drabbar barn som lever i våldets närhet. Vi vill därför synliggöra barnens situation och bidra till en förbättring av deras livsvillkor.

Kärnan i Roks verksamhet är stödet till lokala kvinno- och tjejjourer i deras utveckling och arbete för kvinnor, tjejer och barn som är utsatta för mäns våld.

Roks har i detta remissvar valt att kommentera den del av utredningen som mest direkt påverkar de kvinnor, tjejer och barn som vi har kontakt med, vilket är reserverade föräldradagar.

Sammanfattande synpunkter

Roks är mycket kritiska till förslaget 24.3.3 gällande rekommendationen "fler föräldrapenningdagar reserverade för varje förälder".

Roks är även kritiska till att utredningen inte tillräckligt lyfter en diskussion om mäns våld mot kvinnor och hur det kan påverka de förslag som finns i utredningen.

Övergripande synpunkter

24.3.3 "fler föräldrapenningdagar reserverade för varje förälder"

Roks jourer möter varje år tusentals kvinnor, tjejer och barn som blivit utsatta för mäns våld. Kvinnojourerna arbetar specifikt med att möta kvinnor som blivit utsatta för våld, många av dessa kvinnor har barn som upplevt våldet som utövats av deras pappa. Dessa barn far otroligt illa av våldet som de upplevt och många mår väldigt dåligt med konsekvenser som magont, ångest och PTSD. Många barn beskriver en rädsla för sin pappa och kvinnorna beskriver den maktlöshet de upplever av att ha barn tillsammans

med en man som utsatt henne för våld och hur han genom att ha vårdnad och/eller umgänge med barnet skapar utrymme för honom att fortsätta vara våldsam på olika sätt. Det är också vanligt att även barnet blir direkt utsatt för våld.

I en relation där mannen utsätter kvinnan för våld är det en stark maktasymmetri vilket manifesteras genom att mannen har kontroll och makt över kvinnan, där våld är den yttersta konsekvensen. Kvinnorna beskriver även att makten yttrar sig på alla plan i deras relation och gemensamma liv, det gäller även ansvaret över barnen som läggs på kvinnan. För barnet är det mamman som är den trygga punkten och viktigaste anknytningspersonen. Att papporna till dessa barn tar ut föräldraledighet är ovanligt, och i de fall där de gör det, är det mycket sällan till barnets bästa som inte har en trygg relation till honom. Att männen inte tar ut sin föräldraledighet drabbar kvinnorna ekonomiskt då de gör att de tvingas ta andra former av ledighet, som exempelvis tjänstledigt, eller andra sätt att kunna vara hemma med barnen fram tills att de är tillräckligt gamla att gå på förskola, eller fått en plats på en förskola. När vissa dagar är reserverade till pappan drabbar det både kvinnorna och barnen då han inte tar ut sina dagar, eller tar ut dem trots att huvudansvaret för barnet fortsatt ligger på kvinnan. Det kan vara så att det "på papper" är jämställt för att pappan tar ut sina dagar, men i praktiken ligger ansvaret kvar på mamman. När det förekommer våld finns inget utrymme för att diskutera "livspusslet" och ingen ambition från mannen att de ska dela jämställt, för dessa kvinnor är det förödande att vissa dagar är reserverade till respektive förälder. Det rör sig om tiotusentals kvinnor i Sverige som varje år blir utsatta för våld av en man som de har en relation till och som är pappa till deras barn. Roks är därför starkt kritiska till att vissa dagar ska vara reserverade till respektive förälder och ser att det kommer ha en direkt negativ påverkan på många kvinnors liv och ekonomiska situation.

I detta ärende har Roks ordförande Jenny Westerstrand beslutat. Vice ordförande Maja Ahrman har varit föredragande.

Stockholm den 2021-04-12

Jenny Westerstrand
Ordförande Roks